

Порядок відключення/відновлення електроживлення споживача

Витяг з Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених Постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312

VII. Умови та порядок припинення та відновлення постачання електричної енергії споживачу

7.1. Електрична енергія споживачу, який не допускає порушень своїх договірних зобов'язань перед оператором системи передачі та/або оператором системи розподілу та електропостачальником, постачається безперервно, крім випадків, передбачених умовами договорів, укладених споживачами з електропостачальником та оператором системи, та нормативно-правовими актами, у тому числі цими Правилами.

7.2. У разі незадовільного технічного стану електроустановок споживачів, який загрожує аварією, пожежею і створює загрозу життю обслуговуючого персоналу, населенню і сільськогосподарським тваринам, у разі невиконання вимог щодо усунення недоліків в електроустановках уповноважений представник органу виконавчої влади, на якого покладено відповідні обов'язки згідно із законодавством України, зобов'язаний видати споживачу припис щодо негайного (протягом години) припинення споживання електричної енергії та направити відповідний припис оператору системи.

Невиконання споживачем або оператором системи припису тягне за собою відповідальність, установлену законодавством України.

7.3. Обмеження у споживанні електричної енергії має проводитися за умови одночасного забезпечення збереження необхідних рівнів надійності та якості електропостачання інших споживачів та субспоживачів.

Якщо основний споживач/власник електричних мереж не здійснив самостійне обмеження споживання субспоживача (субспоживачів) або своїми діями перешкодив ОСР припинити електропостачання субспоживачу (субспоживачам) згідно з вимогою оператора системи про відключення, купівля-продаж електричної енергії цим субспоживачем (субспоживачами) за договором про постачання зупиняється, а обсяги електричної енергії, використані субспоживачем (субспоживачами) з дати, зазначеної у вимозі про відключення, покладаються адміністратором комерційного обліку на основного споживача/власника електричних мереж як спожиті/такі, що надійшли до його електричних мереж.

{Пункт 7.3 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг [№ 1811 від 20.10.2021](#)}

Якщо вузол обліку субспоживача оснащений засобами дистанційної передачі даних, обсяги електричної енергії визначаються згідно із зафіксованими показами на цю дату, в інших випадках обсяги електричної енергії визначаються згідно із показами, визначеними на цю дату розрахунковим шляхом за середньодобовим споживанням субспоживача протягом попереднього розрахункового періоду.

{Пункт 7.3 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг [№ 1811 від 20.10.2021](#)}

7.4. У разі відсутності технічної можливості виконання умови одночасного забезпечення збереження необхідних рівнів надійності і якості електропостачання інших споживачів та субспоживачів (унаслідок застосування відповідної схеми електропостачання) споживач, електропостачання якого має бути обмежене або припинене, зобов'язаний надати доступ до власних електроустановок уповноваженим представникам оператора системи для вибіркового відключення струмоприймачів з наступним пломбуванням пристроїв їх підключення.

У разі ненадання доступу для вибіркового відключення оператор системи має перед відключенням основного споживача забезпечити живлення об'єктів субспоживачів за іншою схемою.

Первинні витрати зі зміни точки приєднання та забезпечення живлення за іншою схемою об'єкта субспоживача, приєданого на ступені напруги 27,5 кВ і вище, а також на ступені напруги до 27,5 кВ (крім побутових споживачів та бюджетних установ), мають здійснюватися за рахунок цього субспоживача згідно з процедурою приєднання, а об'єкта субспоживача (побутового споживача та бюджетних установ,) приєданого на ступені напруги нижче 27,5 кВ, – за рахунок ОСР. У такому разі основний споживач/власник електричних мереж зобов'язаний компенсувати ОСР або субспоживачу витрати із забезпечення живлення об'єктів субспоживача за іншою схемою живлення.

{Пункт 7.4 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1811 від 20.10.2021}

7.5. Припинення повністю або частково постачання електричної енергії споживачу здійснюється:

1) оператором системи за умови попередження споживача не пізніше ніж за 5 робочих днів до дня відключення у разі:

відсутності персоналу для обслуговування електроустановок споживача або договору на обслуговування електроустановок (на виконання припису представника відповідного органу виконавчої влади);

недопущення уповноважених представників оператора системи до електроустановок споживача, пристроїв релейного захисту, автоматики і зв'язку, які забезпечують регулювання навантаження в енергосистемі, та/або розрахункових засобів комерційного обліку електричної енергії, що розташовані на території споживача;

заборгованості за надані послуги з розподілу (передачі) електричної енергії відповідно до умов договору з оператором системи;

несплати вартості необлікованої електричної енергії внаслідок порушення споживачем цих Правил, визначеної відповідно до законодавства (за умови прийняття судом рішення (яке набрало законної сили) щодо споживання споживачем необлікованої електричної енергії на користь оператора системи або невиконання споживачем укладеного договору про реструктуризацію заборгованості з вартості необлікованої електричної енергії);

{Абзац шостий пункту 7.5 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 891 від 18.06.2025}

невиконання припису представника відповідного органу виконавчої влади;

закінчення терміну дії, розірвання або неукладення договору між споживачем та оператором системи;

закінчення терміну дії договору між споживачем та постачальником "останньої надії" (за умови неукладення споживачем договору з іншим електропостачальником);

порушення споживачем під час виконання робіт або провадження іншої діяльності у межах свого об'єкта поблизу електричних мереж [Правил охорони електричних мереж](#), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 року № 1455 (далі - Правила охорони електричних мереж);

{Абзац десятий пункту 7.5 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 891 від 18.06.2025}

Створення неналежних умов експлуатації електричних мереж унаслідок незабезпечення збереження електричних мереж, створення умов, наслідком яких можуть стати нещасні випадки від впливу електричного струму. Відключенню підлягають електроустановки та струмоприймачі споживача, для електрозабезпечення яких використовуються електричні мережі, щодо яких споживачем порушуються [Правила охорони електричних мереж](#) (на виконання припису представника відповідного органу виконавчої влади);

2) електропостачальником за умови попередження споживача не пізніше ніж за 10 робочих днів до дня відключення у разі:

заборгованості з оплати за спожиту електричну енергію відповідно до умов договору з електропостачальником;

недопущення уповноважених представників електропостачальника до розрахункових засобів комерційного обліку електричної енергії, що розташовані на території споживача.

не сплати коригуючого платіжного документу у тридцятиденний строк, у разі споживання електричної енергії на побутові потреби побутовим споживачем електричної енергії або споживачем, що купує електричну енергію у постачальників універсальних послуг за фіксованою ціною, на побутові потреби (на потреби, для яких застосування фіксованої ціни на електричну енергію не передбачено) за об'єктом, за яким виявлено порушення.

{Підпункт 2 пункту 7.5 розділу VII доповнено новим абзацом четвертим згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1142 від 19.06.2024; із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1993 від 26.11.2024}

3) постачальником «останньої надії» за умови попередження споживача не пізніше ніж за 10 робочих днів до дня відключення у разі:

невиконання споживачем умов договору про постачання електричної енергії постачальником «останньої надії» щодо повної та своєчасної оплати споживачем вартості електричної енергії та/або договору про реструктуризацію заборгованості (крім захищеного споживача та споживача, об'єкти якого визначені як об'єкти критичної інфраструктури);

наявності у споживача (крім захищеного споживача та споживача, об'єкти якого визначені як об'єкти критичної інфраструктури) заборгованості за попередні періоди за договором про постачання електричної енергії постачальником «останньої надії» та/або за договором про реструктуризацію заборгованості та за наявності попередження про припинення постачання електричної енергії, наданого споживачу до початку поточного періоду постачання електричної енергії постачальником «останньої надії».

{Пункт 7.5 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 890 від 18.06.2025}

Для споживача, який у встановленому законодавством порядку визнаний банкрутом, припинення повністю або частково постачання електричної енергії у зв'язку з відповідною заборгованістю здійснюється без попередження у разі наявності від'ємного сальдо на особовому рахунку згідно з показаннями засобу комерційного обліку, крім випадків, коли такий споживач, щодо якого в установленому порядку вживаються заходи для запобігання банкрутству, здійснює своєчасний розрахунок поточної плати за спожиту електричну енергію, а погашення його заборгованості включено до заходів щодо забезпечення вимог кредиторів.

{Пункт 7.5 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 890 від 18.06.2025}

Попередження про припинення повністю або частково постачання (розподілу або передачі) електричної енергії оформлюється після встановлення факту наявності підстав для вчинення вказаних дій та надається споживачу окремим письмовим повідомленням, у якому зазначаються підстава, дата і час, з якого електропостачання буде повністю або частково припинено, прізвище, ім'я, по батькові, підпис відповідальної особи, якою оформлено попередження.

{Пункт 7.5 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 890 від 18.06.2025}

Попередження про припинення постачання електричної енергії може надаватись споживачу в інший узгоджений спосіб, передбачений договором з електропостачальником та договором з ОСР/ОСП або додатками до нього.

{Абзац пункту 7.5 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1142 від 19.06.2024}

Датою отримання таких попереджень буде вважатися дата їх особистого вручення, що підтверджується підписом одержувача та/або реєстрацією вхідної кореспонденції, або третій робочий день від дати отримання поштовим відділенням зв'язку, в якому обслуговується одержувач (у разі направлення поштою рекомендованим листом) або третій робочий день з дня відправки електронного повідомлення з поштового сервера оператора системи або електропостачальника на електронну адресу споживача, що зазначена у договорі споживача з ОСР/ОСП або електропостачальником (у разі направлення попередження електронною поштою).

{Абзац пункту 7.5 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1142 від 19.06.2024}

Якщо підставою для припинення постачання електричної енергії є заборгованість споживача перед відповідним учасником роздрібного ринку, у попередженні про припинення постачання електричної енергії додатково зазначається сума заборгованості за відповідним договором та період, за який ця заборгованість виникла.

У разі усунення споживачем в установлений строк порушень, що завчасно (до дня відключення) підтверджується належним чином, постачання електричної енергії споживачу не припиняється.

Оператор системи протягом одного робочого дня після надання споживачу попередження про припинення електроживлення повідомляє про це електропостачальника споживача та адміністратора комерційного обліку. У разі отримання оператором системи від електропостачальника звернення щодо відключення електроустановки споживача оператор системи має повідомити адміністратора комерційного обліку про отримання відповідного звернення протягом дня його отримання.

7.6. Припинення електроживлення електроустановок споживача здійснюється оператором системи без попередження споживача:

{Абзац перший пункту 7.6 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1272 від 05.10.2022}

1) після оформлення у встановленому цими Правилами порядку акта про порушення у разі:

{Абзац пункту 7.6 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1272 від 05.10.2022}

зниження показників якості електричної енергії з вини споживача (у тому числі внаслідок збільшення величини потужності понад величину, визначену умовами договору з оператором системи, або невідповідності генеруючої установки/установки зберігання енергії з можливістю відпуску в ОЕС України або в мережі інших власників, та/або їх налаштувань до вимог Кодексу систем розподілу/Кодексу системи передачі та нормативно-технічних документів) до величин, які порушують функціонування електроустановок оператора системи та інших споживачів;

{Абзац пункту 7.6 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1272 від 05.10.2022, № 953 від 24.06.2025}

самовільного підключення електроустановок споживача до електричних мереж (у тому числі після їх відключення в установленому законодавством порядку) або підключення електроустановок/струмоприймачів поза засобами комерційного обліку.

{Абзац пункту 7.6 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1272 від 05.10.2022, № 953 від 24.06.2025}

У разі виявлення факту підключення споживачем струмоприймачів поза розрахунковими засобами комерційного обліку оператор системи має право припинити електроживлення лише безоблікового підключення до електричних мереж. Якщо неможливо усунути безоблікове підключення під час оформлення акта про порушення, припиненню електроживлення підлягає об'єкт споживача в цілому, про що зазначається в акті про порушення;

{Абзац пункту 7.6 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 953 від 24.06.2025}

{Абзац четвертий підпункту 1 пункту 7.6 розділу VII виключено на підставі Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1142 від 19.06.2024}

2) на виконання припису уповноваженого представника відповідного органу виконавчої влади.

{Абзац пункту 7.6 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1272 від 05.10.2022}

3) відсутності ініціативи особи (спадкоємця) щодо укладення договору відповідно до [пункту 2.1.8](#) глави 2.1 розділу II цих Правил впродовж 20 робочих днів з дня відправлення запиту в порядку визначеному [пунктом 4.27](#) розділу IV цих Правил.

{Пункт 7.6 розділу VII доповнено новим абзацом сьомим згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1822 від 04.10.2023; із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1993 від 26.11.2024}

4) у разі відбору електричної енергії за відсутності укладеного та діючого договору про постачання електричної енергії.

{Абзац восьмий пункту 7.6 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 953 від 24.06.2025}

Про застосовані заходи протягом одного робочого дня повідомляється адміністратор комерційного обліку та електропостачальник споживача. Разом з повідомленням електропостачальнику надається копія акта про порушення.

7.7 Електроживлення електроустановок споживача може бути тимчасово припинено оператором системи для проведення планових робіт, пов'язаних з ремонтом устаткування та/або підключенням електроустановок нових споживачів.

У разі виникнення аварійних ситуацій в електроустановках оператора системи електроживлення електроустановок споживача може бути припинено на час, що не перевищує визначений Правилами улаштування електроустановок для струмоприймачів споживача відповідної категорії.

Оператор системи надає інформацію щодо планових та/або аварійних перерв в електропостачанні у порядку, визначеному [главою 9.4](#) розділу IX цих Правил.

{Пункт 7.7 розділу VII в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1219 від 26.06.2020}

7.8. Після отримання повідомлення про припинення електропостачання споживач зобов'язаний ужити комплекс заходів, спрямованих на запобігання травматизму, загибелі людей та тварин, пошкодженню обладнання, негативним екологічним та іншим наслідкам.

7.9. Електроживлення електроустановки може бути припинено оператором системи за заявою власника цієї електроустановки у зазначений заявником термін (за погодженням з оператором системи) та на погоджений електропостачальником строк (який визначається власником електроустановки) після оплати власником цієї електроустановки оператору системи послуги з відключення.

7.10. Припинення електроживлення електроустановок споживача здійснюється оператором системи у порядку, визначеному [Кодексом системи передачі](#) та [Кодексом систем розподілу](#).

У разі нездійснення оператором системи припинення електропостачання споживачу згідно з вимогою електропостачальника про відключення купівля-продаж електричної енергії за договором про постачання зупиняється, а обсяги електричної енергії, використані споживачем після дати, зазначеної у вимозі про відключення, покладаються адміністратором розрахунків на оператора системи як втрати.

Збитки, пов'язані з оплатою та адмініструванням втрат, які виникли внаслідок порушення цих Правил іншими учасниками роздрібного ринку, оператор системи відшкодовує, оформивши претензію цьому (цим) учаснику (учасникам) роздрібного ринку на відшкодування збитків у порядку, передбаченому [розділом VIII](#) цих Правил.

ОСР/ОСП не несе відповідальності за майнову шкоду та матеріальні збитки, заподіяні споживачу внаслідок виникнення надзвичайної ситуації техногенного характеру, припинення або обмеження електропостачання споживачу, здійснених у порядку, встановленому цими Правилами.

{Пункт 7.10 в редакції Постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 805 від 19.05.2021}

7.11. У разі прийняття електропостачальником рішення про припинення або обмеження постачання електричної енергії споживачу за заборгованість за спожиту електричну енергію, з яким укладений один договір за декількома об'єктами споживача, припинення або обмеження постачання електричної енергії такому споживачу може здійснюватися за усіма об'єктами споживача, які зазначені у договорі з електропостачальником.

У разі наявності у споживача за одним об'єктом двох і більше договорів з двома і більше електропостачальниками припинення або обмеження постачання електричної енергії такому споживачу має здійснюватися на повний обсяг його споживання, незалежно від того, один чи більше електропостачальників звернулись до оператора системи із заявою про припинення або обмеження постачання споживачу.

Для підприємств житлово-комунального господарства, житлових кооперативів, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків тощо заходи з припинення або обмеження постачання (розподілу або передачі) електричної енергії здійснюються в першу чергу щодо електроустановок адміністративного, виробничого та службового призначення.

На період розгляду судом спірних питань щодо порушення споживачем цих Правил та/або умов договорів, наявність яких передбачена цими Правилами, припинення електропостачання такого споживача, пов'язане з оскаржуваним фактом порушення, не здійснюється за умови своєчасного надання споживачем до моменту відключення відповідної ухвали суду про прийняття позовної заяви до розгляду. Відкриття провадження у справі після факту відключення споживача є підставою для відновлення електропостачання.

7.12. Відновлення електроживлення електроустановок споживача, електроживлення яких було припинено з підстав, зазначених у [пунктах 7.5 та/або 7.6](#) цього розділу, здійснюється оператором системи у порядку, визначеному [Кодексом системи передачі](#) та [Кодексом систем розподілу](#), протягом 3 робочих днів у містах та 5 робочих днів у сільській місцевості після отримання від ініціатора відключення інформації про усунення споживачем порушень, що підтверджується відповідним документом учасника ринку, на вимогу якого здійснювалося припинення електроживлення. Про

усунення причин відключення ініціатор такого відключення повідомляє оператора системи в день отримання такої інформації.

{Абзац перший пункту 7.12 розділу VII із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1219 від 26.06.2020}

Витрати оператора системи на здійснення робіт з припинення та відновлення електроживлення електроустановки споживача (повторне підключення електроустановки) покриваються за рахунок коштів ініціатора здійснення цих робіт, які відшкодовуються йому споживачем (крім випадків, визначених цим пунктом), якщо припинення постачання (розподілу або передачі) електричної енергії споживачу здійснювалося у встановленому цими Правилами порядку.

{Абзац другий пункту 7.12 розділу VII із змінами, внесеними згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1219 від 26.06.2020}

У разі припинення електроживлення побутовому споживачу через заборгованість з оплати за спожиту електричну енергію побутовим споживачем не відшкодовуються витрати з припинення та відновлення електроживлення ініціатору цих робіт у таких випадках:

{Пункт 7.12 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1219 від 26.06.2020}

станом на момент оформлення попередження розмір заборгованості побутового споживача з оплати за спожиту електричну енергію менший ніж розмір половини прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

{Пункт 7.12 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1219 від 26.06.2020}

побутовим споживачем протягом двох розрахункових періодів, що передують дню відключення, здійснено повну оплату спожитої електричної енергії.

{Пункт 7.12 розділу VII доповнено новим абзацом згідно з Постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 1219 від 26.06.2020}

7.13. Оператор системи протягом одного робочого дня після виконання робіт з припинення або відновлення електроживлення електроустановок споживача повідомляє електропостачальника споживача та адміністратора комерційного обліку про виконання таких робіт.

Відновлення електроживлення електроустановки, яка була відключена за заявою її власника, здійснюється за заявою власника цієї електроустановки протягом 5 робочих днів після оплати власником цієї електроустановки оператору системи послуги з підключення.

7.14. Обмеження або припинення постачання електричної енергії захищеним споживачам здійснюється з дотриманням вимог порядку забезпечення постачання електричної енергії захищеним споживачам, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

7.15. У періоди, визначені порядком захисту вразливих споживачів, встановленим Кабінетом Міністрів України, забороняється відключення електроустановок вразливих споживачів через заборгованість.

Початок періоду захисту вразливих споживачів від відключення не є підставою для відновлення постачання електричної енергії вразливого споживачу, електроустановка якого була відключена в інші періоди із дотриманням процедури, передбаченої цими Правилами.